

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt č. CZ.1.07/3.2.09/03.0015

PROHLoubENÍ NABÍDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA VŠPJ A SVOŠS V JIHLAVĚ

<http://www.vspj.cz/skola/evropske/opvk>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pilotní ověření studijního předmětu

Metody a techniky sociálního výzkumu

Tvorba dotazníku jakožto nástroje sběru dat

Pilotní ověření v termínu: zimní semestr akadem. roku 2012/2013

Vyučující: **Jana Borůvková**

Studijní opora k dispozici na elearning.vspj.cz

OBSAH KURZU

- ✘ Dotazníkové šetření
- ✘ Vytvoření vlastního dotazníku
- ✘ Prezentace vlastního dotazníku
- ✘ Popisná statistika pomocí MS Excel
- ✘ Vyplnění formuláře s hodnocením

KVALITATIVNÍ A KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

- Cíl
 - Kvalitativní – vytváření nových teorií (Proč?)
 - Kvantitativní – ověření platnosti teorie (Kolik?)
hledá vztahy mezi proměnnými
- Použitá metoda
 - Kvalitativní – indukce (nestandardizovaný rozhovor)
data – pravidelnosti – teorie
 - Kvantitativní – dedukce (dotazníkové šetření)
teorie – hypotézy – data – testy

ROZHOVOR POUŽÍVÁME ZA TĚCHTO OKOLNOSTÍ

- ✘ Potřebujeme-li zjistit, jak populace prožívá studovaný problém.
- ✘ Studujeme-li takový problém, o kterém nemáme dostatečnou předběžnou znalost.
- ✘ Jako předvýzkum pro kvantitativní výzkumnou akci.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

teorie – hypotézy – data – testy

- ✘ Znalost zkoumané problematiky
- ✘ Výzkumné otázky
- ✘ Hypotézy (vztah mezi dvěma proměnnými)
- ✘ Definice proměnných
- ✘ Jak budeme proměnné „měřit“
- ✘ Výběr statistických metod

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

teorie – hypotézy – **data** – **testy**

- ✘ Sestavení dotazníku
- ✘ Výběr respondentů
- ✘ Zpracování dotazníků, příprava databáze
- ✘ Popisná statistika
- ✘ Testování hypotéz

VÝZKUMNÝ PROBLÉM = TÉMA VÝZKUMU

- × Zdravý životní styl
- × Spokojenost obyvatel domova důchodců
- × Spokojenost se službami knihovny
- × Očkování proti papilomaviru
- ×

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- ✘ *Otázky na popis proměnné*

Kolik procent respondentů je celkově spokojeno se službami domova důchodců?

- ✘ *Otázky na rozdíl mezi proměnnými*

Liší se celková spokojenost mužů a žen se službami domova důchodců?

- ✘ *Otázky na vztahy mezi proměnnými*

Jak závisí celková spokojenost se službami domova důchodců na výši důchodu?

VÝZKUMNÉ OTÁZKY A STATISTIKA

- ✘ *Otázky na popis proměnné*

Popisná statistika, testování hypotéz

- ✘ *Otázky na rozdíl mezi proměnnými*

Testování hypotéz

- ✘ *Otázky na vztahy mezi proměnnými*

Testování hypotéz

VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY

✘ Otázky na rozdíl mezi proměnnými

Liší se celková spokojenost mužů a žen se službami domova důchodců?

*Celková spokojenost mužů a žen se službami domova důchodců **je stejná.***

✘ Otázky na vztahy mezi proměnnými

Jak závisí celková spokojenost se službami domova důchodců na výši důchodu?

*Celková spokojenost se službami domova důchodců **nezávisí** na výši důchodu.*

PROMĚNNÉ

Hypotéza předpovídá vztahy mezi proměnnými

+ *Celková spokojenost mužů a žen se službami domova důchodců **je stejná.***

× Pohlaví

× Celková spokojenost se službami DD

+ *Celková spokojenost se službami domova důchodců **nezávisí** na výši důchodu.*

× Výše důchodu

× Celková spokojenost se službami DD

PROMĚNNÉ

Otázka na popis proměnné
také obsahuje proměnnou

- + *Kolik procent respondentů je celkově spokojeno se službami domova důchodců?*
 - × Celková spokojenost se službami DD

OPERACIONALIZACE

Jak budeme proměnné „měřit“?

× Pohlaví

- × Otázka na pohlaví respondenta
- × Nabízené odpovědi: muž, žena
Respondent vybírá právě jednu možnost

× Výše důchodu

- × Otázka na výši důchodu
- × Nabízené odpovědi: vhodně zvolené intervaly
respondent vybírá právě jeden z nich
- × Možnost zápisu čísla
respondent odpoví vyplněním políčka

TYPY PROMĚNNÝCH

× Nominální

Kategorie bez přirozeného pořadí
pohlaví

× Ordinální

Kategorie mající přirozené pořadí
mzda (intervaly)

× Měřitelné (intervalové)

Číselné proměnné mající větší počet obměn
Má smysl sdružit čísla do intervalů
mzda (hodnota)

DEKOMPOZICE

Jak „změříme“ proměnnou

Celková spokojenost se službami DD?

- ✘ Spokojenost s prostředím
- ✘ Spokojenost se stravou
- ✘ Spokojenost s péčí lékařů
- ✘ Spokojenost s péčí zdravotníků
- ✘ Spokojenost se společenským vyžitím
- ✘

DEKOMPOZICE – PŘÍKLAD 2

Jak „změříme“ proměnnou

Spokojenost uživatele knihovny?

- + Spokojenost s elektronickými zdroji
- + Spokojenost s tištěnými publikacemi
- + Spokojenost s technickým zázemím
- + Spokojenost s knihovním prostředím
- + Spokojenost s personálem
- + Spokojenost s dalšími službami, které knihovna poskytuje
- +

DEKOMPOZICE – PŘÍKLAD 3

Jak „změříme“ proměnnou *Zdravý životní styl*?

- + Stravovací návyky
- + Pohybová aktivita
- + Stres
- + Návykové látky
- +

DEKOMPOZICE – PŘÍKLAD 4

Jak „změříme“ proměnnou

Informovanost o problematice očkování proti papilomaviru?

STANOVENÍ INDIKÁTORŮ

Spokojenost se stravou

Vyjádřete míru souhlasu s následujícími výroky:

- + Strava je vždy chutná
- + Strava je pestrá, nic nepostrádám
- + Prostředí jídelny je příjemné
- + S personálem kuchyně jsem vždy spokojen(a)
- + Čas výdeje jídla mi vyhovuje

Odpovědi: plně souhlasím, částečně souhlasím, nevím, spíše nesouhlasím, rozhodně nesouhlasím

TYPY OTÁZEK

- × Podle typu odpovědi
 - × Uzavřené
 - × Polouzavřené
 - × Otevřené

TYPY OTÁZEK

- ✗ Podle počtu vybíraných odpovědí
 - ✗ Výběr právě jedné odpovědi
 - ✗ Odpovědi musí pokrýt všechny možné alternativy
 - ✗ Všechny kategorie se navzájem vylučují
 - ✗ Kategorie „nevím“
 - ✗ Kategorie „jiné“ a „uved'te jaké“
 - ✗ Výběr libovolného počtu odpovědí

BATERIE OTÁZEK + ŠKÁLA

Umožňuje měřit neměřitelné jevy

✘ Likertova škola – míra souhlasu

souhlasím – spíše souhlasím – nevím – spíše nesouhlasím – nesouhlasím
++ + 0 - --

✘ Sémantický diferenciál – krajní možnosti

ošklivý -2 -1 0 +1 +2 hezký

+ Vždy důsledně symetrické

+ Neutrální poloha (5 nebo 7 položek)

OTÁZKY V DOTAZNÍKU

- × Otázky musí být stručné a jasné
- × Nepoužívejte neznámé výrazy
- × Neužívejte příliš volné znění otázky
- × Otázky musí být smysluplné, respondent je plně chápe
- × Výrazy jako „několik, obyčejně, někdy“ vynechejte
- × **Vyhňte se dvojitým otázkám**
- × Pokládejte jen otázky, na které respondenti znají odpověď
- × Vyhýbejte se záporným výrazům
- × Vyhýbejte se otázkám, které vzbuzují předpojatost.
- × **Nepokládejte zbytečné otázky, které nesouvisí s cílem výzkumu**

METODY VÝBĚRU

- + Populace, základní soubor
- + Vzorek, výběr
- + Velikost výběru
- × Náhodný výběr
 - × Opora
 - × Nonresponse
- × Kvótní výběr (reprezentativní)
- × Namátkový výběr (anketa)

ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍHO VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU

- ✘ Pracujte ve skupině
- ✘ Definujte si svůj výzkumný problém
- ✘ Položte si tři výzkumné otázky
 - ✘ Popis proměnné
 - ✘ Rozdíl mezi proměnnými
 - ✘ Vztah mezi proměnnými
- ✘ Zformulujte výzkumné hypotézy
- ✘ Vyjmenujte proměnné
- ✘ Vytvořte otázky, které budou měřit proměnné

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost

Jméno přednášejícího: Jana Borůvková

Kontakt: boruvkova@vspj.cz